

Byla C-185/24 [Tudmur]ⁱ

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. kovo 7 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen
(Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. vasario 14 d.

Pareiškėjas:

RL

Atsakovė:

Vokietijos Federacinė Respublika

<...>

Nutartis

Administracinėje byloje

RL

pareiškėjas,

<...>

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką <...>

ⁱ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

atsakovę,

dėl teisės į prieglobstį (Sirija) – sprendimo dėl prašymo suteikti prieglobstį nepriimtinumą pagal *Asylgesetz (AsylG, Prieglobsčio įstatymas)* 29 straipsnio 1 dalies 1 punkto a papunktį ir sprendimo dėl išsiuntimo į Italiją

OBERV ERWALTUNGSGERICHT FÜR DAS LAND NORDRHEIN-WESTFALEN (Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės apeliacinis administracinis teismas)

11-oji kolegija

2024 m. vasario 14 d.

<...>

nutarė:

Bylos nagrinėjimas sustabdomas.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikiami šie prejudiciniai klausimai:

1. Ar Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad pirmosios paskirtos atsakingos valstybės narės prieglobsčio procedūra ir prašytojų priėmimo sąlygos turi sisteminių trūkumų, dėl kurių esama nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnį, rizikos, kai ši valstybė narė dėl valstybės institucijos nurodymo sustabdyti perduodamų asmenų priėmimą iš esmės neribotam laikui atsisako perimti savo žinion arba atsiimti prieglobsčio prašytojus?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai: ar Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad Sąjungos teisėje nustatytas reikalavimas išsiaiškinti faktines aplinkybes, kai tam reikia nustatyti objektyvius, patikimus, tikslius ir tinkamai atnaujintus duomenis apie prieglobsčio procedūrą ir perduodamų prašytojų priėmimo sąlygas, apribojamas, jei bylą nagrinėjantis teismas negali gauti šių duomenų ir galėtų nustatyti tik hipotetines faktines aplinkybes dėl to, kad atitinkama valstybė narė dėl valstybės institucijos nurodymo sustabdyti perduodamų asmenų priėmimą iš esmės neribotam laikui atsisako perimti savo žinion arba atsiimti prieglobsčio prašytojus?

Motyvai

I.

1996 m. gimęs pareiškėjas yra Sirijos pilietis. Kaip pats nurodė, 2021 m. gruodžio mėn. viduryje jis atvyko į Vokietijos Federacinę Respubliką, o 2021 m. gruodžio 30 d. pateikė prašymą suteikti prieglobstį. Pateikus užklausą dėl pareiškėjo, sistemoje EURODAC buvo nustatyta 2 kategorijos atitiktis Italijoje. Pagal ją pareiškėjo pirštų atspaudai buvo paimti 2021 m. gruodžio 5 d. Trieste. Į 2022 m. sausio 6 d. *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba, toliau – *Bundesamt*) pateiktą prašymą perimti asmenį savo žinion Italija nereagavo.

2022 m. kovo 31 d. sprendimu *Bundesamt* atmetė prašymą suteikti prieglobstį kaip nepriimtina (1 punktas), nustatė, kad draudimo išsiųsti pagal *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (*AufenthG*, Užsieniečių gyvenimo, įsidarbinimo ir integracijos federalinėje teritorijoje įstatymas) 60 straipsnio 5 dalį ir 7 dalies pirmą sakinį (2 punktas) nėra, ir nurodė pareiškėją išsiųsti į Italiją (3 punktas). *Bundesamt* nustatė draudimą atvykti į nacionalinę teritoriją ir joje gyventi pagal *AufenthG* 11 straipsnio 1 dalį, draudimas turėjo galioti 15 mėnesių nuo išsiuntimo dienos (4 punktas).

Išnagrinėjęs prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones ir dėl minėto sprendimo paduotą skundą, *Verwaltungsgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo administracinis teismas) 2022 m. balandžio 25 d. nutartyje konstatavo, kad skundas turi sustabdomąjį poveikį, ir 2022 m. gegužės 11 d. sprendimu panaikino 2022 m. kovo 31 d. sprendimą. 2022 m. liepos 27 d. nutartimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikianti teismo kolegija atsakovės prašymu leido paduoti apeliacinį skundą.

Vykstant apeliaciniam procesui Italijos Dublino padalinys visiems kitiems Dublino padaliniams skirtame 2022 m. gruodžio 5 d. aplinkraštyje pranešė:

„This is to inform you that due to suddenly appeared technical reasons related to unavailability of reception facilities Member States are requested to temporarily suspend transfers to Italy from tomorrow, with the exception of cases of family reunification of unaccompanied minors.

Further and more detailed information regarding the duration of the suspension will follow.“

Kitame, 2022 m. gruodžio 7 d., aplinkraštyje Italijos Dublino padalinys nurodė:

„I write following the previous communication on 5th December, concerning the suspension of transfers, with the exception of cases of family reunification of minors, due to the unavailability of reception facilities.

At this regard, considering the high number of arrivals both at sea and land borders, this is to inform you about the need for a re-scheduling of the reception activities for third countries nationals, also taking into account the lack of available reception places.“

Išsamesnio paaiškinimo Italijos Dublino padalinys kol kas nepateikė.

2023 m. birželio 21 d. nutartimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikianti teismo kolegija atsakovės apeliacinį skundą atmetė motyvuodama taip: *Bundesamt* sprendimas dėl prašymo suteikti prieglobstį nepriimtino yra neteisėtas, nes pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą už pareiškėjo prieglobsčio procedūrą tapo atsakinga Vokietijos Federacinė Respublika. Taip yra dėl to, kad prašytojo pagal šią pastraipą neįmanoma perduoti valstybei narei, paskirtai pagal III skyriuje nustatytus kriterijus. Iš Reglamento (ES) Nr. 604/2013 13 straipsnio 1 dalies kylanti Italijos atsakomybė pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą išnyko, nes Italijos institucijos apskritai atsisakė grąžinamiems asmenims, kurie pagal šio reglamento nuostatas turėtų būti perduoti Italijai (toliau – pagal Dublino reglamentą grąžinami asmenys), taikyti prieglobsčio procedūrą ir perimti juos savo žinion.

Bundesverwaltungsgericht (Federalinis administracinis teismas) panaikino 2023 m. birželio 21 d. teismo kolegijos nutartį ir bylą grąžino prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui, kad šis iš naujo ją išnagrinėtų ir priimtų sprendimą.

2024 m. vasario 8 d. rašte *Bundesamt* nurodė, kad 2023 m. pagal Dublino procedūrą Vokietija valstybei narei Italijai perdavė iš viso 11 asmenų. Remiantis 2023 m. vasario 28 d. federalinės vyriausybės atsakymu į 2023 m. sausio 17 d. paklausimą (*Bundestagsdrucksache* (Bundestago oficialusis leidinys), 20/5868), 2022 m. Vokietijai Italijai pateikė 14 439 prašymus priimti asmenis, o 2022 m. gruodžio 31 d. Federacinėje Respublikoje buvo 8 932 asmenys, už kurių prieglobsčio procedūrą atsakinga Italija. 2022 m. Vokietija perdavė Italijai 362 asmenis.

II.

<...> [nacionalinė proceso teisė]

1 Nacionalinė teisinė padėtis yra tokia.

Skundžiamo *Bundesamt* sprendimo teisinis vertinimas pagal nacionalinę teisę priklauso nuo 2008 m. rugsėjo 2 d. redakcijos *Asylgesetz* (Prieglobsčio įstatymas, *AsylG*; *BGBI. I*, p. 1798), pastarąjį kartą iš dalies pakeisto 2023 m. gruodžio 19 d. įstatymo (*BGBI. I*, 2023, Nr. 382) 1 straipsniu.

Bylai reikšmingose teisės normose nustatyta:

AsylG 1 straipsnis (Taikymo sritis)

1. Šis įstatymas taikomas užsieniečiams, kurie prašo:

<...>

2) tarptautinės apsaugos pagal 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/95/ES <...>; tarptautinė apsauga pagal Direktyvą 2011/95/ES apima apsaugą nuo persekiojimo pagal 1951 m. liepos 28 d. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (*BGBI. II*, 1953, p. 559 ir 560) ir papildomą apsaugą pagal šią direktyvą; <...>

AsylG 13 straipsnis (Prašymas suteikti prieglobstį)

2. Kiekvienu prašymu suteikti prieglobstį prašoma asmenį pripažinti prieglobsčio prašytoju ir suteikti jam tarptautinę apsaugą pagal 1 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Užsienietis prašyme suteikti prieglobstį gali prašyti tik suteikti tarptautinę apsaugą. <...>

AsylG 29 straipsnis (Nepriimtini prašymai)

1. Prašymas suteikti prieglobstį yra nepriimtinas, kai:

1) kita valstybė

a) pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 <...> nuostatas

yra atsakinga už prieglobsčio procedūros vykdymą <...>.

2. Pateikti prejudiciniai klausimai dėl Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antros pastraipos išaiškinimo yra reikšmingi priimant sprendimą byloje.

a) *AsylG* 29 straipsnio 1 dalies 1 punkto a papunktyje nustatyta sąlyga tenkinama, jei pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 nuostatas už pareiškėjo prieglobsčio procedūros vykdymą yra atsakinga kita valstybė. Remiantis Reglamento (ES) Nr. 604/2013 13 straipsnio 1 dalimi ir 22 straipsnio 7 dalimi, už pareiškėjo prieglobsčio procedūrą yra atsakinga valstybė narė Italija, nebent pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią pastraipas atsakomybė perėjo Vokietijos Federacinei Respublikai.

Teisingumo Teismas perdavimo pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 teisinės ribas nustatė tokias, kad atsakingoje valstybėje narėje esantys sisteminiai trūkumai, kaip jie suprantami pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, į Pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnio ir Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 3 straipsnio taikymo sritį patenka „tik tada“, kai pasiekia ypač aukštą reikšmingumo ribą, kuri priklauso nuo visų konkretaus atvejo aspektų, ir ši ypač aukšta reikšmingumo riba pasiekama tuomet, kai dėl valstybės narės institucijų abejingumo visiškai nuo valstybės pagalbos priklausomas asmuo, nepriklausomai nuo savo valios ir asmeninio pasirinkimo,

patektų į nepaprastai sunkią materialinę padėtį, dėl kurios negalėtų patenkinti elementariausių savo poreikių, pavyzdžiui, visų pirma pavalgyti, nusiprausti ir turėti būstą, ir kuri kenktų jo fizinei ar psichinei sveikatai ir ją pablogintų taip, kaip nesuderinama su žmogaus orumu. Minėta riba neapima situacijų, pasireiškiančių net dideliu skurdu arba reikšmingu atitinkamo asmens gyvenimo sąlygų pablogėjimu, kai jos nesusijusios su nepaprastai sunkia materialine padėtimi, dėl kurios šis asmuo atsidurtų tokioje sunkioje situacijoje, kad ji galėtų būti prilyginta nežmoniškam arba žeminamam elgesiui.

2019 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ibrahim ir kt.*, C-297/17 (EU:C:2019:219), 89–91 punktai, 2019 m. kovo 19 d. Sprendimo *Jawo*, C-163/17 (EU:C:2019:218), 93 punktas, 2019 m. lapkričio 13 d. Nutarties *Omar ir kt.*, C-540/17 (EU:C:2019:964), 39 punktas.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančios teismo kolegijos vertinimu, Italija neribotam laikui nėra pasirengusi perimti savo žinion arba atsiimti pareiškėjo, kaip ir kitų pagal Dublino reglamentą gražinamų asmenų, išskyrus kelis konkrečius nedidelės reikšmės atvejus. Viena vertus, tai matyti iš aplinkybės, kad 2023 m. Italijai buvo perduoti tik 11 asmenų, nors – remiantis 2022 m. statistiniais duomenimis – prieglobsčio prašytojų, už kurių prieglobsčio procedūrą atsakinga Italija, skaičius yra daug kartų didesnis už faktiškai perduotų asmenų skaičių. Gali būti, kad tais 11 perdavimo atvejų buvo gražinti nelydimi nepilnamečiai šeimos susijungimo tikslu, nes, remiantis 2022 m. gruodžio 5 d. aplinkraščiu, tokia galimybė palikta. Kita vertus, minėtuose Italijos Dublino padalinio aplinkraščiuose nenurodyta nei galutinė perdavimo sustabdymo data, nei bent apytikslis ar numatomas laikotarpis. Ilgiau kaip 14 mėnesių nėra pateikta jokios išsamesnės informacijos apie perdavimo sustabdymo trukmę, nors 2022 m. gruodžio 5 d. aplinkraštyje nurodyta, kad tokia informacija bus pateikta. Atsakovė naujos informacijos nei šioje, nei kitoje byloje teismo kolegijai taip pat nepateikė.

Ar valstybės narės nurodymas nedelsiant ir neapibrėžtu ar neapribotu laikotarpiu nepriimti perduodamų asmenų pagrindžia sisteminius trūkumus, kaip jie suprantami pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, nėra išaiškinta. Teisingumo Teismas į šį klausimą dar nėra atsakęs.

Teismo kolegija laikosi nuomonės, kad nurodymas nepriimti perduodamų asmenų, apie kurį pranešta 2022 m. gruodžio 5 ir 7 d. Italijos Dublino padalinio aplinkraščiuose, pagrindžia sisteminius trūkumus, kaip jie suprantami pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą. Iš šių aplinkraščių ir juos atitinkančios Italijos Dublino padalinio praktikos akivaizdžiai matyti, kad Italija sąmoningai elgiasi ne pagal Reglamente (ES) Nr. 604/2013 nustatytas taisykles ir netgi atsisako perduodamiems prašytojams taikyti prieglobsčio procedūrą ir juos priimti.

Žr. 2023 m. liepos 5 d. OVG NRW (Šiaurės Reino-Vestfalijos žemės apeliacinis administracinis teismas) sprendimo byloje

Nr. 11 A 1722/22.A, *juris*, 46 ir paskesnius punktus ir juose pateiktas nuorodas; <...> [kita jurisprudencija, kuri laikoma ne tokia aiškia]; kitokia nuomonė pateikta <...> [kai kurių administracinių teismų sprendimai]; 2023 m. liepos 27 d. *Hess. VGH* (Heseno aukščiausiasis administracinis teismas) nutartis byloje Nr. 2 A 377/23.Z.A, *juris*, p. 5.

Taigi priežastis, dėl kurios iš esmės nevykdomas asmenų perdavimas Italijai, nėra faktinės ar nacionalinės teisės nulemtos perdavimo kliūtys arba praktinės galimybės įvykdyti sprendimą dėl perdavimo nebuvimas;

šiuo klausimu žr. 2023 m. sausio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-323/21–C-325/21 (EU:C:2023:4), 69 ir 70 punktus,

esant tokioms aplinkybėms, preziumuoti sisteminių trūkumų nebūtų galima.

Beje, teismo kolegija iki momento, kai Italija paskelbė apie atsisakymą priimti perduodamus asmenis, preziumavo, kad Italijos prieglobsčio procedūra ir prašytojų priėmimo sąlygos iš esmės neturi sisteminių trūkumų, jei pareiškėjas – kaip šioje byloje – Italijoje dar nėra pateikęs prašymo suteikti prieglobstį.

Šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 26 d. OVG NRW nutarties byloje Nr. 11 A 1497/21.A, *juris*, 64 ir paskesnius punktus.

Remiantis *Bundesverwaltungsgericht* jurisprudencija, Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatytos sąlygos, (išimtinai) orientuotos į situaciją atsakingoje valstybėje narėje, nėra tenkinamos vien tuo, kad ši valstybė narė *a priori* atsisako priimti atitinkamus asmenis. Vien pasirengimo priimti perduodamus asmenis nebuvimo nepakanka išvadai, kad yra sisteminių trūkumų, kaip jie suprantami pagal Reglamento (ES) Nr. 604/2013 3 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą. Italijos pareiškimas gali pagrįsti tik įtarimą, kad taip yra; vis dėlto reikalingas išsamesnis paaiškinimas, kokios prieglobsčio prašytojo gyvenimo sąlygos tikėtinos, jeigu jis būtų perduotas Italijai.

Žr. 2023 m. lapkričio 8 d. *BVerwG* (Federalinis administracinis teismas) nutarties byloje Nr. 1 B 29.23, *juris*, 10 ir 15 punktus.

Bundesverfassungsgericht (Federalinis Konstitucinis Teismas) Italijos nurodymo nepriimti perduodamų asmenų klausimu nutartyje, kuria nepriėmė nagrinėti konstitucinio skundo, priešingai, konstatavo, kad *Verwaltungsgericht* neįvykdė jam tenkančios pareigos išsiaiškinti faktines aplinkybes, nes nepakankamai išnagrinėjo pareiškėjos argumentus, kuriuose ji nurodė Italijos prieglobsčio sistemos trūkumus, visų pirma *ex officio* nesurinko informacijos apie esamą priėmimo situaciją Italijoje ir neatsižvelgė į pranešimus apie asmenų priėmimo sustabdymą.

Žr. 2023 m. rugpjūčio 2 d. *BVerfG* nutarties dėl nepriėmimo byloje Nr. BvR 593/23, *juris*, 12 punktą.

b) Antrasis klausimas teikiamas tam atvejui, jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai.

Prieš patvirtindamas grėsmės, kaip ji suprantama pagal Pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnį ir EŽTK 3 straipsnį, buvimą teismas, remdamasis objektyviais, patikimais, tiksliais ir tinkamai atnaujintais duomenimis ir atsižvelgdamas į Sąjungos teisės garantuojamą pagrindinių teisių apsaugos lygį, turi įvertinti, ar, kalbant apie prieglobsčio procedūrą ir prašytojų priėmimo sąlygas, esama sisteminių ar bendrųjų trūkumų arba tam tikras asmenų grupes paliečiančių trūkumų, kurie yra rimta ir faktais pagrįsta priežastis manyti, jog prašytojui kils reali grėsmė patirti nežmonišką ar žeminamą elgesį, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

Žr. 2019 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Jawo*, C-163/17 (EU:C:2019:218), 85, 90 ir paskesnius punktus ir 2019 m. lapkričio 13 d. Nutarties *Hamed ir kt.*, C-540/17 ir C-541/17 (EU:C:2019:964), 38 ir 39 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją.

Objektyvių, patikimų, tikslių ir tinkamai atnaujintų duomenų apie prieglobsčio procedūrą ir prašytojų priėmimo sąlygas, kurių gali tikėtis grįžtantys prašytojai, negalima gauti, kai atitinkama valstybė narė – kaip šiuo atveju Italija – atsisako prašytojus perimti savo žinion arba atsiimti. Konstatuoti, į kokią realią padėtį pateks grąžinti prašytojai, neįmanoma. Galima nustatyti tik hipotetines aplinkybes. Tai būtų susiję su spekuliacijomis, kurios nebūtų objektyvūs, patikimi ir tikslūs duomenys.

c) Klausimai yra reikšmingi priimant sprendimą byloje, nes skundas, kuriuo siekiama, kad būtų panaikintas *Bundesamt* sprendimas dėl prašymo suteikti prieglobstį nepriimtimumo, t. y. 2022 m. kovo 31 d. sprendimas, turėtų būti tenkinamas tik tuomet, jei reikėtų vadovautis prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone. Priešingu atveju skundas pagal nacionalinę teisę šiuo atžvilgiu turėtų būti atmetamas. Kitų priežasčių, kurios pagrįstų Vokietijos Federacinės Respublikos atsakomybę, nėra. Visų pirma teismas preziumuoja, kad dėl kitų priežasčių Italijoje sisteminių trūkumų nėra.

Šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 26 d. OVG NRW nutarties byloje Nr. 11 A 1497/21.A, *juris*, 64 ir paskesnius punktus, susijusius su pagal Dublino reglamentą grąžinamais asmenimis, kurie – kaip pareiškėjas – Italijoje dar nėra pateikę prašymo suteikti prieglobstį.

3 Teismo kolegija prašo bylą nagrinėti pagal pagreitintą procedūrą remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsniu. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad Vokietijoje yra daugybė pabėgėlių, čia pateikusių prašymą suteikti prieglobstį, kurį nagrinėti pagal Reglamentą (ES) Nr. 604/2013 iš tikrųjų turėtų kita valstybė narė, reikalingas paspartintas procesas.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo prašoma ir byloje Nr. 11 A 1080/22.A.

Ši nutartis yra neskundžiama (*AsylG* 80 straipsnis).

<...>

DARBINIS VERTIMAS